

Circulaire economie

Het duurzaamheidsprogramma van Duiven en Westervoort

**SAMEN
1NERGIE**

Duiven & Westervoort

Europa

65% van al het huishoudelijk afval in de EU moet gerecycled worden in 2030

Een verbod op het afvalstorten van afzonderlijke afvalstromen

Economische stimulansen om 'groenere' producten om de markt te zetten en recycling en hergebruik te ondersteunen

Stimuleren groene inkoop (Green Public Procurement) door Europese overheden.

Landelijk

Volledig circulair in 2050.
In 2030 50% minder gebruik van primaire grondstoffen

In het Rijksbreed programma 'Nederland circulair in 2050' zijn vijf prioritaire sectoren geselecteerd, waarvoor een Transitieagenda is opgesteld. Deze transitieagenda's zijn vertaald naar het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2019 – 2023.

PBL heeft begin 2019 voor het eerst de volle breedte van circulaire activiteiten in Nederland in kaart gebracht.

Regionaal

Gelderland heeft de ambitie om in 2020 een omslag te hebben ingezet bij Gelderse bedrijven om slim en circulair te werken. De provincie wil zelf het goede voorbeeld geven en bedrijven op weg helpen naar nieuwe circulaire business-modellen.

Gelderland focust op vier 'circulaire tegels':

- Agro
- Bouw & Infra
- Industrie
- Consument & Afval

Lokaal

Regio Arnhem-Nijmegen is in 2018 verkozen tot de Beste Circulaire Regio van Nederland (ABN Amro BT Awards)

Focus:

De regio Arnhem Nijmegen richt zich op de top sectoren:

- Voedsel
- Gezondheid
- Energie

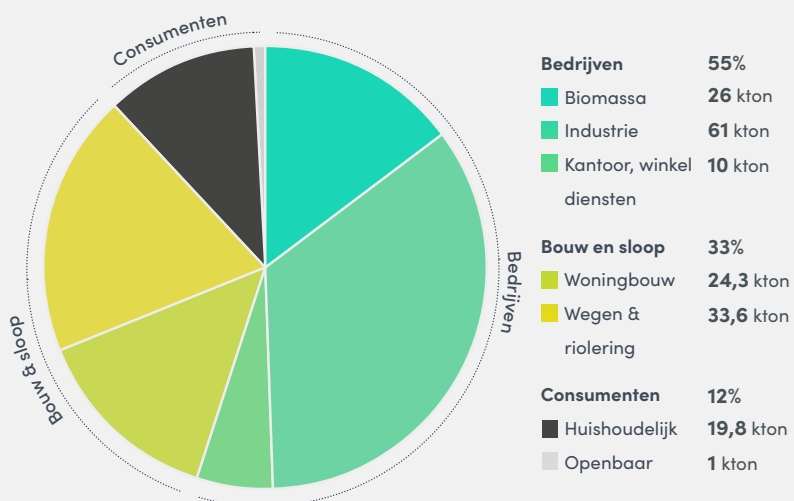
Liemers ambassade bevorderen doe- en denkkracht om tot (circulaire) oplossingen te komen

Een programma van de Liemerse economische visie is duurzaamheid

Eén van de 5 opgaven van de Groene Metropoolregio is het versterken van de circulaire regio.

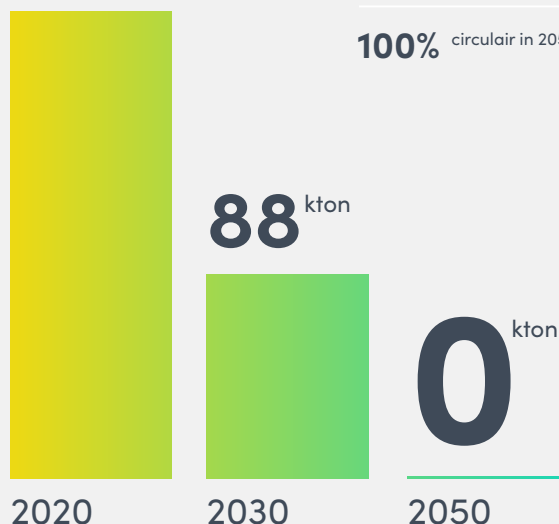
Duiven & Westervoort

Analyse grondstofstromen in 2021:

Figuur 1: Indicatie jaarlijks grondstofverbruik Duiven en Westervoort (bron: Routekaart, 2021)

176 kton

Figuur 2: Grondstofopgave Duiven & Westervoort (op basis van schattingen en berekeningen)

Doelstellingen

50% circulair in 2030

100% circulair in 2050

Hoe pakken we het aan?

01 Als gemeente geven we zelf het goede voorbeeld

02 We bevorderen Circulair ondernemerschap

03 We bevorderen Circulair consumeren

Cirkel van controle

- voorschrijven
- handhaven

Cirkel van invloed

- aanjagen
- samenwerken
- faciliteren

Cirkel van betrokkenheid

- informeren
- lobbyen

“ Als gemeente hebben we de meeste invloed op ons eigen gedrag, vandaar onze focus op het zelf geven van het goede voorbeeld. Op het circulair consumeren van inwoners en het circulair ondernemen van bedrijven hebben we enige invloed, die we zo efficiënt mogelijk willen aanwenden. ”

Wat doen we nu al?

Grond-, weg- en waterbouw

Herinrichting drie straten in Groessen: aanpak duurzaam GWW

Herinrichting Rijksweg in Duiven: aanpak duurzaam GWW, UAV-GC contract met MKI beoordeling in EMVI

Afvalinzameling Duiven & Westervoort

Nieuwe afvalbeleidsplannen Duiven en Westervoort

Nieuwe afvalinzameling in gemeentehuizen
Duiven en Westervoort: gescheiden afvalinzameling

Circulaire inkoop en aanbesteding

Inkoop warme dranken: duurzaamheidscriteria in inkoopproces

Circulaire inkoop meubilair: innovatiegericht inkopen op basis van 8 RCC-principes

Circulaire aanbesteding groenonderhoud
2020-2023: CO₂ prestatieladder eisen, aanpak duurzaam GWW, duurzaamheid in EMIV criteria

Circulaire aanbesteding meerjarig boom-
onderhoud 2020-2023: CO₂ prestatieladder eisen, aanpak duurzaam GWW, duurzaamheid in EMIV criteria

Circulaire aanbesteding meerjarig sport-
veldonderhoud 2020-2023: CO₂ prestatieladder eisen, aanpak duurzaam GWW, duurzaamheid in EMIV criteria

Bedrijventerreinen

Gebiedsgerichte aanpak CE in Duiven (gebiedsscans) uitgevoerd door HAN en Renewi: resultaat een duurzame wijze van EPS (piepschuim) verwerking

Synergiepark Innofase: InnoFase is uitsluitend bestemd voor bedrijven die actief zijn in de circulaire economie, uitgaand van het concept van industriële symbiose

Gebiedsaanpak 't Holland (pilot): individuele adviesgesprekken over verduurzamingsmaatregelen

Evenementen en verenigingen

Prijsvraag circulaire evenementen en verenigingen

Nieuw evenementenbeleid in Duiven, duurzaamheid als onderdeel van het beleid

Onderzoek naar de mogelijkheden voor circulaire verenigingen, i.s.m. HAN

Inspiratiedocument voor verenigingen, i.s.m. HAN

Aan de slag: Duidelijke keuzes maken in de uitvoering

Als leidraad voor de uitvoering hanteren wij de circulaire R-strategieën, gericht op het efficiënt inzetten van grondstoffen en het voorkomen van onnodig grondstofgebruik. De R-strategieën zijn door het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) uitgewerkt in deze afbeelding.

6R

Toelichting projecten voorbeeldgedrag

Ontwikkelen systeem voor kennisdeling

Door een systeem te ontwikkelen voor interne kennisdeling zorgen we ervoor dat opgedane ervaringen met circulariteit in projecten niet verloren gaan. Na evaluatie en vastlegging kunnen we deze kennis en instrumenten inzetten voor nieuwe projecten, of voor het bijsturen van beleid.

Kansen en mogelijkheden circulair inkopen

De gemeenten kopen jaarlijks voor ruim 25 miljoen euro in aan leveringen, diensten en werken. Door circulariteit standaard mee te wegen als criterium in de gunning heeft de gemeente een sterke troef in handen om dit te stimuleren. De spendanalyse van de gemeente geeft een goed beeld waar de gemeente op inkoop. Het inkoopbeleid wordt aangepast waardoor circulariteit standaard wordt meegenomen in de inkoopkeuze.

Realisatie, beheer en onderhoud van openbare ruimte

Op het gebied van grond-, weg- en waterbouw (GW) willen we de komende jaren de volgende projecten zoveel als haalbaar circulair uitvoeren: Vergert Oost, inpassing A15, GWW-project Centrum fase 4, gebiedsontwikkeling bedrijventerrein CenterPoort Noord, onderhoudscontract openbare verlichting, onderhoudscontract asfalt en verplaatsen van de sportverenigingen in Westervoort.

Handboek openbare ruimte

Het Handboek Openbare Ruimte is de leidraad voor de inrichting van de openbare ruimte. Deze wordt gebruikt in eigen projecten en gedeeld met ontwikkelaars voor ruimtelijke ontwikkelprojecten. Er zijn veel circulaire innovaties, technisch inhoudelijk of procesmatig, die opgenomen worden in het handboek, waarmee dit een nieuwe standaard wordt voor inrichtingsprojecten.

Procesaanpak ontwikkelprojecten

Voor de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling wordt een procesaanpak opgesteld om circulair bouwen standaard mee te nemen in het afwegingskader van nieuwe bouwprojecten. Hiermee kunnen in ontwikkelprojecten, onafhankelijk van de grootte of grondpositie circulair kunnen uitgevoerd. In het proces wordt bepaald welke mate van circulariteit haalbaar is voor het specifieke project.

Opnemen circulariteit in IBOR

We zien kansen voor de toepassing van duurzamere materialen in het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). Deze willen we verder onderzoeken om de resultaten op te nemen als onderdeel van het beheer van de openbare ruimte.

Versterken regionale samenwerking

Door de regionale samenwerking te versterken kunnen we kennis en ervaringen delen met andere lokale overheden. Dit is vooral relevant voor onderwerpen waar de gemeente zelf de regie heeft. Voor beleid bijvoorbeeld, maar ook voor inkoop en gronduitgifte.

Legenda

Impact

Op basis van de grondstoffenanalyse onderscheiden we of projecten grote of minder grote impact hebben.

Involed

De mate van invloed is in 3 categorieën te onderscheiden:

1. Cirkel van controle: voorschrijven, handhaven
2. Cirkel van invloed: aanjagen, samenwerken, faciliteren
3. Cirkel van betrokkenheid: informeren, lobbyen

Kortlopende projecten

Zodra concrete kansen zich voordoen, worden deze aangegrepen om te bepalen of en in welke mate er wordt ingezet op circulariteit.

Langdurig programmatisch aanpak

Er wordt programmatisch werk gemaakt van procesveranderingen en van projecten op de grote clusters van grondstofgebruik. Dit om een beweging voor de langere termijn in gang te zetten.

Toelichting projecten circulair ondernemen

Leernetwerk circulair bouwen

We gaan bedrijven stimuleren en ondersteunen om kennis op het gebied van circulair bouwen toe te passen in hun projecten. We doen dit door ons aan te sluiten bij Cirkelstad, een landelijk platform voor koplopers in de circulaire bouw. Cirkelstad ondersteunt lokale partners bij het meer circulair maken van hun bouwprojecten, door mee te denken en kennis en instrumenten op maat beschikbaar te stellen. Ondernemers uit de bouw delen hun eigen ervaringen met collega-ondernemers in de regio waarmee uitrol en opschaling mogelijk is.

Uitrollen gebiedsgerichte aanpak CE

De gebiedsgerichte aanpak voor verduurzaming van bedrijventerrein 't Holland heeft goede resultaten opgeleverd. We onderzoeken of een soortgelijke scan kan worden aangeboden aan bedrijven die gevestigd zijn op bedrijventerrein Het Ambacht in Westervoort. Circulariteit zal een belangrijk aspect moeten worden binnen de aangeboden scan.

Toelichting projecten circulair consumeren

Informatieoverzicht voor verschillende doelgroepen

We informeren en inspireren bedrijven, verenigingen en inwoners op het gebied van objectieve kennis, praktische ondersteuning, financieringsmogelijkheden en goede voorbeelden. Hiervoor gebruiken we in ieder geval het digitale platform van Samen1nergie, uitgebreid met offline communicatie.

Haalbaarheidsonderzoek circulair ambachtscentrum

Wij onderzoeken de haalbaarheid van een circulair ambachtscentrum in Duiven en Westervoort. In dit centrum gaan de gemeentelijke milieustraat, kringloopbedrijven, maakbedrijven, sociale werkbedrijven en onderwijsinstellingen samenwerken om spullen van de milieustraat hoogwaardig te hergebruiken.

Onderzoeken uitwasbare luiers

Steeds vaker komen luiers terecht tussen het gft-afval, in de natuur, het oppervlaktewater en zelfs de riolering. Naast chemische stoffen die ervoor zorgen dat een luier voldoende vloeistof opneemt, bevatten deze ook plastic. We willen een proef met uitwasbare luiers om het luiersprobleem aan te pakken. Uitwasbare luiers zijn herbruikbaar en daarmee een stuk duurzamer; alleen het inlegmateriaal wordt weggegooid.

Verkennen deelconcepten

Wanneer producten gebruikt worden door meerdere mensen betekent dit een vermindering van de hoeveelheid grondstoffen en afval. Deelconcepten verhogen ook het serviceniveau, omdat producten eerder toegankelijk worden voor mensen. De komende jaren gaan de gemeenten onderzoeken welke producten geschikt zijn voor deelconcepten en welke lokale partijen hierin kunnen voorzien.

Wat hebben wij nodig

01

Personele capaciteit advies & ondersteuning Circulariteit

0,8 fte

(inschaling op 10A) = 60.000,-

02

Procesgeld € 45.000,-
t.b.v. advies

= Vertaald in financiële
middelen uitvoering
programmaliijn Circulariteit

Westervoort

Voor de komende drie jaar
(2023, 2024 en 2025) wordt
een budget gevraagd van

€ 38.850

op jaarbasis

(= 37%, aandeel Westervoort)

Duiven

Voor de komende drie jaar
(2023, 2024 en 2025) wordt
een budget gevraagd van

€ 66.150

op jaarbasis

(= 63%, aandeel Duiven)

Meten, monitoren en bijsturen

De voortgang op de programmaliijn wordt jaarlijks gerapporteerd aan het College van B&W. Door kwantitatieve en kwalitatieve resultaten te combineren, ontstaan een compleet beeld van de voortgang en mogelijkheden voor tussentijdse bijsturing. Bij de terugkoppeling komen de volgende thema's in ieder geval aan de orde:

- 01 Investering
- 02 Aantal en wijze van participatie
- 03 Kwantitatieve opbrengst waar mogelijk
- 04 Kwalitatieve opbrengst
- 05 Samenwerkingspartners
- 06 CO₂ reductie

Tijdslijn circulariteit

2019 - 2022

Pilots

2022

Vaststellen uitvoeringsprogramma

2023 - 2025

Uitvoeringsprogramma

2025

Herijken stand van zaken

2030

50% minder primaire grondstoffen gebruiken
(mineralen, metalen en fossiel)

2050

NL heeft volledig circulaire economie